

En forgård til helvede - eller brugernes vigtigste livline?

Journalist Birgitte Ellemann Höegh har været med sygeplejerske Maria Johannsen på arbejde i stofindtagelsesrummet 'Skyen'. En otte timers vagt, hvor personalet ydede et fornemt stykke arbejde over for nogle af Københavns mest udsatte mennesker.

AF BIRGITTE ELLEMANN HÖEGH

En kraftig kvinde i slutningen af 40'erne med stramme gamachebukser krænget op omkring lårene og T-shirt kommer med slæbende skridt støttet til en rollator ind ad døren til Skyen. Et langt, tykt mørkt hår hænger ned foran hendes ansigt og får hende til at ligne en mester Jakel-dukke uden ført hånd. På hver side af hende er to yngre kaotiske mænd - et par 'fidibusser', der øjensynligt skal følges med hende ind i injektionsrummet. Den ene har været inde og fixe adskillige gange tidligere på dagen. Der er kø, så det lille trekløver må sætte sig ned på en bænk i forrummet og vente lidt. Ovre i hjørnet sidder en sygeplejerske og registrerer antallet af brugere i injektionsrummet. Der må være ni. Og i det øjeblik tre brugere har forladt lokalet, åbner sygeplejersken døren med sit nøglekort, så kvinden og hendes hjælpere kan gå ind. De finder en ledig plads i et hjørne. Her hjælper de to mænd kvinden med at forberede sin heroin. De henter 'et sæt' i en lille præpakket pose indeholdende medicinbæger (til at opløse stoffet i), saltvand (til at opløse selve stoffet) vat, en nål, en pumpe (sprøjte) samt en alkoholswap og går i gang med at gøre stoffet parat for hende. Hendes blik er fjernt, hun kommunikerer kun

med et par 'ja'er' og et enkelt 'nej', som hun nærmest sukker ud af munden. Siden henter de flere forskellige slags værktøj fra plastikkasserne langs endevæggen - andre størrelser nåle, pumper og små pakker med syre. Da stoffet er på plads, hjælper de hende ned på gulvet, hvor det er mere belejligt for hende at fixe. Og som en strandet hval ligger hun så dér - på et sort stengulv i et lokale med matterede vinduer, der rækker ud mod Istedgade i København. Hendes krop sitrer, som skal hun ryste stoffet på plads, til det fordeles sig i hver en celle og gør den gavn, hun har brug for. Ingen tager synderligt notits af hende. De har allesammen travlt med deres egen butik. Enten kokser de, ordner stof, skyder det ind, spritter borde af, 'fnidrer' eller holder øje med, hvad der sker inde i rygerummet - som man kan kigge ind til gennem et vindue. Da der er gået 45 minutter, får fidibusserne kvinden op, så hun kan støtte sig til sin rollator og blive hjulpet ud af bagdøren, der vender ind mod 'kokserummet' på Mændenes Hjem. 20 minutter efter, står hun i venterummet igen!

Jeg er med sygeplejerske Maria Johannsen på arbejde på stofindtagelsesrummet Skyen, som ligger i forlængelse af Mændenes Hjem i Istedgade, og jeg har valgt at skrive min beretning i en personlig form

ud fra det, jeg har set. I min egenskab af journalist har jeg været tæt på udsatteområdet de sidste otte år og er kommet mange forskellige steder, hvor mennesker har været styret af et massivt stofindtag – rå miljøer, hvor døden, politiet og de andre stofbrugere hele tiden puster dem i nakken - men i forbindelse med Skyen, har jeg ALDRIG set noget lignende før.

Man kan på den ene side beskrive det her sted som en forgård til helvede – hvis man nøjes med at fokusere på det pølsefabrikslignende rend af forhultede mennesker, der kommer abstinente ind ad døren, indtager deres stoffer, stener med hovedet rettet durk mod en stålplade eller nærmest kravler på væggene og siden kommer stofpåvirkede ud i den anden ende – og det op til ti gange på en dag, hvis de vel at mærke er på coke! På den anden side kan man også anskue det som det fornemste sted i hele København – brugernes vigtigste livline - hvor sygeplejersker og pædagogiske medarbejdere udfører et ædelt stykke hjælpearbejde, som de burde modtage en hæderspris for hver eneste dag.

Diskussionen om, hvorvidt fixerummene bør eksistere, vil jeg ikke gå ind i her, men blot berette, hvad mine øjne mødte denne solskinsdag, hvor jeg blev inviteret inden for på Skyen og fik lov til at være en flue på væggen.

Jeg har som personalet et nøglekort om halsen og har fået forklaret, at jeg hele tiden skal være opmærksom på, hvor jeg er i forhold til nødudgangene. I dag er der en sygeplejerske og to pædagogiske medarbejdere på arbejdet. Det plejer at være omvendt: to sygeplejersker og en pædagogisk medarbejder. Men mange har sagt op. Siden Skyen åbnede den 6. august i 2013, har der været stort pres på rummene, og nogle gange føler de ansatte, at de kun agerer dørmænd.

Det giver en del frustrationer, da man gerne vil nå tættere på brugerne og starte nogle forventnings-samtaler med dem. Sygeplejerskerne er gearret til at håndtere hygiejne-problematikker og OD'er (overdoser). De pædagogiske medarbejdere skal skabe en god stemning og håndtere konflikter. De skifter med jævne mellemrum position i Skyens tre lokaler for

FOTO: HELGA C. THEILGAARD

FOTO: HELGA C. THEILGAARD

at være skarpe i blikket. I forlokalet er to bænke, en opslagstavle, et abstrakt oliemaleri, der forestiller to mennesker – den ene med en sprøjte i armen – og så en håndvask. I vinduet står en blomst, på gulvet er en fejebakke og kost, og på skrivebordet står en computer, hvor brugerne, som er indskrevet på klinikken, er anonymt registrerede med adgang til de to lokaler bag de karrygule døre. Den ene dør fører ind til injektionsrummet – den anden til rygerummet.

Ved og ved og ved

'Godmorgen,' siger en ung fyr med kasketskyggen vredet op i luften, brede bukseben, syntetisk joggingtrøje og blanke store øjne. Han kommer ind ad døren i hast og forsøger at komme ind i rygerummet, da døren går op. Han bliver holdt tilbage af Maria, der minder ham om, at han skal vente på sin tur og ikke må handle her.

'Ja, ja,' svarer han med en glad-i-låget attitude – 'Men kan du så ikke stikke mig noget tykt sølvpapir!' 'Bøh,' siger hans makker, der har en mere tilbagelænet adfærd. Maria kender dem begge. De skal ind og ryge coke.

Betjent Rud Ellegaard stikker hovedet ind, hilser kort og tjekker om alt er OK. Han kan fortælle, at der er

meget stille ude på gaden.

'Ja, for de er jo alle sammen herinde,' svarer Maria og griner, og så er betjenten videre på sin rute på Vesterbro.

I rygerummet er der plads til otte mennesker ad gangen. Det er langt fra nok i forhold til efterspørgslen. Coken trækker virkelig hårdt, hvorfor de kan blive ved og ved og ved. De er nærmest kun ude af døren for at stå i kø igen – og det med et tempo og en energi, som var de fluer i en flaske. Rummet indeholder et langt stålbord, hvor hver plads, der indeholder en kontorstol og en arkitektlampe, er opdelt af nogle glasskillevægge. I loftet er et stort udsugningsanlæg, som har kostet mange hovedbrud og er det første af sin art i Danmark. Det skal filtrere de mange giftstoffer fra heroinen og kokainen, som dannes, når stoffet bliver varmet op og røget i glasrør købt i de omkringliggende kiosker. Rygerne må være i rummet 35 minutter ad gangen – hvilket mange af brugerne synes er alt for lidt tid i forhold til dét, de skal bruge rusen til. For her er man lidt mere oppe at køre end inde ved siden af, og her er desuden også en mere fællesorienteret stemning. Nogle har en ghettoblaster med, lige nu kører der R'n'B-rytmer, som folk snakker til, hvis de altså ikke hænger i gardinerne – stive af syre. Og med det blotte øje kan man konstatere, at en stor del af rygerne har anden etnisk baggrund.

'I rygerummet sidder vi på den gruppe, der i Danmark bliver hjulpet mindst. Der er ingen, der ved, hvem de er, men de har brug for masser af hjælp og har sjældent nogen bolig. Mange er første- eller andengenerationsindvandrere, der har været involveret i krig og lider af posttraumatisk stress eller borderline.

De har samme behov for hjælp som dem, der fixer, men vi kan bare ikke holde på dem. For de har ikke det skandinaviske tillidsforhold. De tror slet ikke på systemet og forestiller sig, at det har en konsekvens, hvis man fortæller, at man har et misbrug. Vi forsøger at give dem nogle værdige forhold. De ryger på hinandens glas, så der er mange, der har leverbetændelse, lungeskader, og så bliver de jo helt konkret også psykotiske af at ryge', forklarer Maria Johannsen. Personalet går kun ind i rygerummet, hvis der er konflikter. Ellers passer rygerne mestendels sig selv. Og derfor virker det også stærkt provokerende på dem, da jeg går derind. En ældre tynd mand med pakistanske rødder i en mintgrøn skjorte og et par gabardinebukser og tilbagestrøget hår, som stod og talte hyggeligt og lidt fjollet med sygeplejersken, mens han ventede, bliver vred, da jeg træder ind. Han er stofpåvirket nu og prøver at skræmme mig væk ved at gå helt tæt på og ryge mig i hovedet. En ung pige med håret i en flettet hestehale, stramme cowboybukser, høje sneakers, en bæltetaske over skrå og sammenknebnede øjne, som skærmede hun sig mod solen, sætter sig op på et bord og vips, så er hun i den anden ende af lokalet. Hun skal vise sig at være i Skyen hele dagen. Ind og ud ad døren.

'De herrer, tiden er gået. Det er nu,' siger Maria og får tre fyre med rastahår ud af lokalet.

Social rygning med politiet i udstrakt arm

Jeg får nogle ultrakorte samtaler med brugerne på Skyen. For når de ankommer, er de abstinente. Når de er inde i injektions- eller rygerummet, er de alt for travlt optaget af deres stof, og bagefter er de for påvirkede. Min bedste chance er, når de venter i kø. Men i det øjeblik, det er deres tur, er de væk, uden et farvel. Det gælder blandt andet en 59-årig mand, der har været misbruger, siden han var i starten af 20'erne. Han skal ind og ryge herion.

'Jeg kommer her tre til fire gange om måneden og ryger heroin, for jeg har ikke nogle ordentlige vener. Jeg får også mine doner (metadon), men i dag havde jeg lyst til et eller andet. Jeg kan godt lide, at her er overvågning, og så skal jeg ikke op i en bus og rode hjem', fortæller han.

En anden fyr – ham med kasketten og de brede bukseben – fortæller, at han er kommet her hver dag,

siden Skyen åbnede – hvis han altså har råd.

'Hallå – det er jo derinde, man kan ryge uden at blive taget af politiet. Hvis politiet stopper mig, giver de mig bøde og sender mig på politistationen, og så kommer jeg ud uden en krone på lommen og bliver tvunget til at gøre noget kriminelt. Det er totalt stressende at ryge her, for så kommer nogen op og slås og sådan, men man må ikke ryge i bilen, mand,' forklarer han.

Styr på hver sit arbejde

I injektionsrummet må man opholde sig 45 minutter ad gangen. Her taler brugerne lavmælt til hinanden med hovederne tæt sammen og sidder ellers mest for sig selv ved hver deres plads ved et stålborde indrettet som inde i rygerummet med en arkitektlampe, så man bedre kan finde venerne, og en plastikspand under hver plads, hvor kanyler, vat, plaster og emballage ryger ned i en lind strøm. Her er ni pladser, og ved et skrivebord midt i lokalet sidder en sygeplejerske eller pædagogisk medarbejder og registrerer brugerne. Nogle kender de, andre spørger de ind til. De fleste angiver et alibinavn som Stress, O-mand, Basse og Mike Tyson – de har sågar også en Dronning Ingrid gående – og så skal de oplyse, hvilken by og/eller hvilket land de kommer fra, deres fødselsårstal, og hvilket stof de tager. Det bruges til statistik, men også, hvis der opstår en OD'er, som skal behandles. Derudover kan personalet ved hver bruger tilføje nogle helbreds- eller sociale oplysninger, så der er nogle data at følge op på, næste gang brugeren dukker op.

Der sidder for eksempel en fyrovre i hjørnet, som kalder sig for Bimmer. Han har kun et ben og er i kørestol. Hans krop er lang og tynd ligesom hans hår. Hans adfærd og blik er mildt. I sine 45 minutter i injektionsrummet bliver han mere og mere usammenhængende. Han er ude af døren og inde igen. Anden gang kramper hans hånd, som han forsøger at strække ud ved bordkanten. Maria opdager, at hans ene hånd er hævet og tager kontakt til sygeplejerskerne et par døre derfra i sygeplejeklinikken og vil høre, om de vil kigge på ham. Det vil de gerne. Deres læge kommer faktisk også i dag. Men da Maria er tilbage, er Bimmer gået. En pædagogisk medarbejder kommer ind med meddelelsen og skulle høre fra Bimmer, om han havde husket at rydde op på sit bord.

'Ja, det har han,' siger Maria og skriver i journalen: 'Bimmers venstre hånd er meget hævet. Forsøgt at få ham ind på klinikken, dog uden held. Obs. hånd.'

Brugerne har også styr på deres sager. De mikser, ryster, opløser, trækker stoffet ind i kanylen, hiver lidt blod ud og så ind med det hele én gang til. Og i løbet af deres 45 minutter kan stålbordet ende med at være tæt pakket af alskens emballage. Nogle har nålelir og får et fix af at køre nålen ind i kroppen, andre kan slet ikke selv. Nogle pumper stoffet ind og ud i venen. Det giver et psykisk fix, lyder forklaringen, men de ødelægger fuldstændigt årerne. Nogle 'fnidrer' – kalder de det. Som Flip, der helt stille og langsomt står svajende og foroverbøjet og roder i en skraldespand.

'De tror, de ser kokain alle vegne. Nogle står for eksempel og forsøger at få en mursten ud af en væg, fordi de er overbeviste om, at der er stoffer i revnerne,' forklarer en af de pædagogiske medarbejdere og henvender sig til den desperate mand: 'Flip, søde ven, du skal ikke kigge i spandene.'

Kendskab skaber sikkerhed

I det hele taget taler personalet utroligt venligt til brugerne. Oftest henvender de sig med et 'søde ven', og det kommer de mestendels langt med.

'Jeg føler faktisk, at sikkerheden er god. Nogle af mine kollegaer er ikke helt så trygge. Men det gælder om at kende brugerne. Vide, hvem de er, hvor de er, og hvornår man ikke skal gå hen til dem. Det er os, der bestemmer, og vi tager da også individuelle hensyn, fordi vi kender dem. Jeg har prøvet at få kastet en stol efter mig og er blevet skubbet ind i en væg og er blevet truet med bank på vej hjem fra arbejdet i Istedgade et par gange. Men så henvender vi os til politiet. Vi accepterer ikke trusler, og det skriver brugerne også under på, når de bliver indskrevet her. Men vi skal også acceptere gadesproget og tolke det ind i deres virkelighed. Der er jo nogle, der ikke har oplevet andet liv end det, der er omkring dem her. Det er sket, at jeg er blevet truet med kanyler, men der er høj selvjustits her, så de andre passer på mig,' forklarer Maria.

En fyr stiller en guldøl på bordet, laver propel med sin arm, inden han binder en gummislange om og sætter kanylen i. Han er ligbleg. Lidt efter henter han en brækpose og kaster op.

'Undskyld,' siger han til en fyr, der kommer hen og hjælper ham.

'Nej, nej, det er helt okay, man kan jo godt være dårlig her om morgenen.'

To russiske velklædte fyre med sul på kroppen kommer ind og spritter borde og stole af, inden de sætter sig roligt ned og hjælper hinanden tålmodigt med at finde vener. Først bliver det i kødet mellem tommel- og pegefingreen, siden i fodvrysten. Da de er færdige, rydder de helt op efter sig og ender med at spritte deres Ralph Laurent-sko af.

'De er formentlig håndværkere,' forklarer Maria, der også går og gør rent. Spritter dørhåndtag og alt andet, man kan tænke sig, af, som brugerne har haft berøring med i rummet. For lidt siden var en fyr henne og snotte i håndvasken, og en anden rensede negle med en af de fastgjorte sakse ved bordene.

Ved et bord sidder en svensk pige og kokser. Hun er én af de ti procent svenske brugere, der kommer på Skyen. Hun har siddet der længe, og hendes hoved dumper hele tiden ned i et stykke tape, som hun har fastgjort ved bordpladen. Oppe på bordet har hun en rygsæk, hvor der i en lomme stikker en fin højhælet brun og lyserød sko op. Derudover har hun en sovepose i et net, en dametaske og en sportstaske med sig. Hun har nye sneakers på, stramme bukser, en sweater i god kvalitet, et tykt lag foundation i ansigtet og håret samlet i en hestehale. Hun er midt i 30'erne, sover på gaden og arbejder som prostitueret. Hjemme i Sverige har hun to børn, som hun fik i en periode på otte år, hvor hun var clean. Hun var med i et udviklingsprogram, fik ny identitet og boede i Italien. Men det er gået galt for hende igen, og nu er hun her. De kan ikke få liv nok i hende til at bede hende om at gå, selvom hun er ved bevidsthed. Hun ønsker ikke at lægge sig ud i 'koksekasserne', som man kalder de små sengelejer, der er forrummet på Mændenes Hjem. På Reden er hun ikke velkommen, og hun skylder en del penge og ønsker ikke at blive set ude på gaden. Så da hun får et tilbud om at lægge sig ned i det andet fixerum på Halmtorvet, tager hun hættten over hovedet, sin rygsæk på ryggen, en dametaske over den ene skulder, en sportstaske over den anden og en cigaret i mundvigen. 'Så mycket, du är gått ner i vikt,' siger Maria til hende. 'Um, jag vet,' svarer hun og er ude af døren.

To minutters respekt, tak

En time efter sidder der en noget mere livlig pige på samme plads. Hun er marokkaner, og som i en filmparodi på en hårdkogt pusher-rappenskralde sidder hun med spredte ben oppe på bordet med et par fluesolbriller på og rykker hovedet op og ned med en småtruende adfærd.

'Han tror, jeg er en fucking luder. Jeg knepper ham om lidt,' siger hun med en kraftfuld stemme ud i den blå luft.

'Eller det kan være, du kan kneppe ham for mig i stedet for?' siger hun henvendt til en lille kvinde med en pukkel på ryggen.

'Du skylder. Du skylder til mig. Lad være med at skyldte til mig. Skyld til banken,' siger hun og banker på ruden ind til den næste plads.

Jeg tænker, at hun er prostitueret, men får at vide, at 'jeg knepper dig' er gadeslang for at slå nogen ned. Hun er pusher.

Der er ingen, der svarer, men den lille kvinde fniser lidt. Hun har til gengæld tidligere solgt sin krop, men er i dag i så sølle en forfatning, at det ikke længere kan lade sig gøre. Så hun lever af den mikrolille rest af kokain eller heroin, som hun finder på de vattotter, de andre brugere har brugt som filter. Når de har opløst deres stof i det lille medicinbæger, trækker de stoffet op gennem vattotten og op i pumpen som et filter.

Bevidst eller ubevidst OD'er?

Da Maria lidt efter sidder i venterummet, bliver der kaldt på hende inde fra injektionsrummet. En fyr har taget en OD'er. Hun er hurtigt inde i lokalet, hvor en anden sygeplejerske, som netop er mødt på vagt, også er. Han sidder ovre i hjørnet med ryggen op ad væggen i et par sorte bukser og en lædervest oven på en nøgen tatoveret overkrop. Han har blå læber og trækker ikke vejret. De får ham ned på gulvet, giver ham ilt og en sprøjte med modgift. Det er en naloxone, som ophæver de virksomme opioider. Hans høretelefoner falder ned på gulvet. Den pædagogiske medarbejder ringer 112. En bruger står foroverbøjet, rokker fra side til side og ser ned på ham.

'Han er på vej til at vågne op. Han er på vej til at vågne op,' siger han igen og igen.

En anden fyr, som tidligere var meget kaotisk,

smed rundt med en vandflaske og slet ikke kunne styre sine arme, har sat sig ned på gulvet og forsøger at varme hans kolde hånd. Ellers fortsætter de andre brugere det, de er i gang med. En fyr sidder og forsøger at kigge gennem en bred, brun køkkenelastik... en anden renser tænder i et spejl.

'Han er meget kold. Han har fået ilt i fire minutter, men han reagerer ikke,' siger Maria.

Da ambulancefolkene kommer ind, begynder han at reagere, og der kommer liv i hans blik igen.

'Vi har givet ham 0,8 mg/ml naloxone,' forklarer Maria.

'Goddag, hvordan går det,' siger den ene af ambulancefolkene til fyren.

Han fortæller omtåget, hvad han hedder, og hvor han kommer fra.

'Du har taget for meget heroin og holdt op med at

FOTO: HELGA C. THEILGAARD

trække vejret og blev helt blå,' forklarer Maria.

'Synes du, det var værd at give mig det her? Jeg ville gerne være fri for det her,' siger fyren.

Han mumler lidt og kommer alligevel frem til, at han ikke har taget en bevidst overdosis – han er bare ikke vant til at tage så meget.

'Jeg skal være sikker på, at du ikke har forsøgt at tage dit eget liv,' siger den nye sygeplejerske.

'Det bliver man aldrig sikker på,' svarer han.

Han ønsker ikke at komme med på hospitalet. Har ikke tid, forklarer han.

Ambulancefolkene tager af sted. Og sygeplejerskerne forklarer ham, at han ikke må gå ud og tage noget nyt.

'Det har jeg heller ikke tænkt mig. Men jeg havde brug for det her i dag,' siger han og rejser sig op og med en fart, som en trolde op af en æske og bukter.

'Så tak for hjælpen. Systemet har for en gang skyld hørt efter og lavet sådan her et sted,' siger han og vil gerne gå.

'Er du med på, at du skal holde dig fra alkohol og benzodiazepiner de næste fire timer?' siger den anden sygeplejerske.

'Jeg skal ikke prøve at dosere det, jeg skal bare lade helt være,' siger han og går ud af døren.

Jeg går efter ham og spørger, om han magter at tale lidt med mig. Det er OK. Han er tydeligvis rystet, men forsøger at virke cool og upåvirket. Oplevelsen er åbenlyst ikke trængt ind.

Han fortæller mig, at han er 47 år, hjemløs og gennem ti år har boet i svenske og jyske skove. I nat har han sovet oven på nogle glasskår i en tom lejlighed i København.

'Jeg har været på sprøjten i ti år, og i dag var det første gang i tre år. Jeg havde købt 300 milligram, men tog kun 100 og skød det for en gangs skyld. Jeg vidste jo godt, at jeg ikke kunne tåle så meget. Det var derfor, jeg gik herved for at få et skud. Jeg nåede at rydde op efter mig selv, for jeg var klar over, at jeg var ved at gå kold. Jeg gider ikke have affald efter mit liv. Der lå ikke én fucking kanyle eller bloddråbe, og jeg havde også sprittet af. Jeg havde også skidt inden. Men jeg troede, at jeg havde doseret ned', forklarer han. Jeg spørger, hvorfor han netop skulle have heroin i dag.

'Jeg bliver nødt til at blive indlagt på en p-afdeling. Altså have psykiatrisk hjælp, for jeg kan ikke styre mig selv og andre. Jeg skal erkende, at jeg har en sindssygdom, jeg har fra min mor, og som er ved at bryde ud. Jeg vil ikke sidde i en spændetrøje, men for min kones skyld, skal jeg have hjælp,' forklarer han og rejser sig op.

'Hvor skal du hen nu?' spørger jeg.

'Ud og ha' en fucking sodavand. Den går jeg ud og køber nu, og så går jeg ud på Staden og køber noget pot og taler med min kone og planlægger at få noget p-hjælp,' siger han.

Den kaotiske fyr, der holdt ham i hånden, mens han fik ilt, kommer forbi. Jeg fortæller OD-fyren om den anden brugers omsorg.

'Så må du på en eller anden måde være en god mand,' siger han til ham. De tager begge hånden op til hjertet og bliver enige om, at det var godt, at han er i live, og så forlader de stedet i hver sin retning.

Det altafgørende relationsarbejde

Maria går til frokostpause, og jeg går med. Her får jeg en chance for at stille hende nogle spørgsmål om hendes hverdag på Skyen, mens hun på en solskinsplet i Mændenes Hjems baggård indtager en omgang boller i karry fra kantinen. Hun fortæller, at fyren, de hjalp med naloxone, havde været død efter ti minutter, hvis han ikke havde taget OD'eren i Skyen. Han var væk i et par minutter, og det betyder, at der allerede er risiko for, at hans hjerne har taget skade.

Maria er 34 år. Hun kommer fra Sønderborg og har været ansat på Skyen, siden de åbnede. Tidligere var hun ansat på akut hæmodialyse-afdelingen på Rigshospitalet. Hun bor i Sverige med en svensk mand og har to børn. Men hvad i al verden fik hende til at søge job på den nok mest hardcore arbejdsplads, en sygeplejerske kan være på:

'Jeg brænder for at arbejde med udsatte grupper. Nu blev det misbrugere, men det kunne også have været andre udsatte grupper. Jeg trængte til udfordring, og det har jeg minsandten også fået. Jeg kendte ikke meget til det, men har altid haft en let kontakt til skæve eksistenser. Hvis jeg kommer gående i en gågade, og der er en landevejsridder, så er det mig, han opsøger, og lige pludselig danser vi ned ad gågaden,' forklarer hun grinende.

Da hun og husets andre sygeplejersker og pædagogiske medhjælpere blev ansat, var de til tre ugers intro, hvor man bestræbte sig på at klæde dem godt på til opgaven. De fik en introduktion til, hvad stoffer gør ved mennesker, hvem målgruppen er, et overblik over hjælpemulighederne i kommunalt regi og lærte således om Hjemløseenheden, værestederne, behandlingstilbuddene, gadejuristerne og meget mere. En verden, Maria ikke kendte noget til, før hun mødte op på sin første arbejdsdag.

'Men den egentlige læring fik jeg først, da jeg begyndte at gå på arbejde. Det er et hurtigt langsomt arbejde. Tempoet er højt, men relationerne kommer langsomt,' forklarer hun.

For relationerne er i hendes optik det altafgørende på Skyen.

'Det er i relationerne til brugerne, at det er muligt at lave det lange seje træk til at åbne op for en proces til, at brugerne ønsker noget andet, så de lige pludselig går op på kommunen eller henvender sig til et

misbrugscenter. Men når de er her, er det vigtigt, at vi på ingen måde presser dem. Vores vigtigste opgave er, at brugerne altid skal vide, at de kan komme her. Derfor skal vi ikke stille nogle krav til brugerne, for føler de sig angrebet, ender de med at fixe på gaden,' siger hun og fortæller desuden, at der på Mændenes Hjem er lavet en undersøgelse, der fortæller, at dér, hvor de har fast personale, som brugerne kender, er der færrest konflikter.

For konflikter er der selvsagt også en del af på Skyen. Det har fået en del sygeplejersker til at sige deres job op. Men trods det slid, som har fået Maria til at gå ned i tid, vil hun gerne fortsætte.

'Jeg er blevet afhængig af at være her. Afhængig af de mennesker, man er omkring, af tempoet, det, at man aldrig ved, om der sker noget, og så synes jeg jo, at mit arbejde giver rigtig meget mening.'

Det, der har overrasket hende allermost i hendes tid på Skyen, er, at brugernes adfærd på mange måder ligner dialysepatienterne på Rigshospitalet.

'Det kom bag på mig, at der var så mange fælles træk. Men når du bliver kronisk afhængig af noget - et dialyseapparat eller et stof - så bliver du afsindigt selvcentreret. Når det er sagt, så er det bekymrende, at der er så mange psykisk syge mennesker her på Skyen. Vi ved ikke, hvor mange, for stoffet i sig selv gør også noget ved psyken.'

Her lærer man at blive ordentlige mennesker

Frokostpausen er forbi. Vi går tilbage til Skyen, hvor Maria fortsætter sit arbejde frem til klokken fire. Ind og ud ad døren kommer den ene menneskeskæbne efter den anden, som alle sammen har hver deres gode grund til, at de bliver nødt til at bruge deres liv her. Det er deres dagligstue, og når man er på stoffer forsvinder tidsfornemmelsen fuldstændig, får jeg forklaret.

Hen i mod slutningen af Marias vagt kommer en ældre mand med langt gråt hår og en lang frakke ind ad døren. Maria fortæller, at han har været på alle de bevidsthedsudvidende stoffer, man kunne tænke sig tilbage i 1960'erne, og er siden blevet hængende i miljøet. Der er kø til injektionsrummet, så jeg ser mit snit til at stille ham et par spørgsmål, da han er gået ud på gaden for at vente. Det går an, men han kigger hele tiden ned i jorden, hvor han med sine sorte snørestøvler

sparker til fiktive sten eller følger et eller andet oppe på himlen. Han fylder 60 om et halvt år og fortæller, hvorfor han er på vej ind i injektionsrummet:

'Jeg kommer her for at være i fuldstændig sikkerhed, hvis der skulle ske noget – som for eksempel, at jeg fik et urent stof. Og så er her ikke så svinsk, som dér, hvor man ellers kunne tage sine stoffer. Her er klinisk, pænt og rent. Jeg er kommet her i et års tid og er her et par gange om dagen. Tidligere røg jeg crack på sølvpapir, nu tager jeg coke to til tre gange,' fortæller han.

Jeg spørger ham, om man, når man er abstinert, altid har overskud til at tage hen til Skyen:

'Klart, mand. Man har dårligt nok overskud til at gå ud igen. Folk taler pænt til hinanden og hjælper hinanden ud af abstinenserne. Jeg synes faktisk her er meget hyggeligt. Man sidder i hver sin bås, og hvis man har lyst til at snakke, gør man det. Det er totalt socialt, mand. Der er mange, der lærer at være ordentlige mennesker derinde.'

Jeg har tidligere spurgt Maria, hvorfra brugerne skaffer penge til deres stof mellem hvert indtag. 'Det ved jeg ikke, og jeg ønsker heller ikke at vide det,' lød svaret. Så derfor forsøger jeg med samme spørgsmål til den ældre herre, der om nogen har erfaring i miljøet:

'Nogen skal lige på bstanden, andre går til en hæveautomat, nogle til venner – de er altså ikke tyveknegte alle sammen,' svarer han og slutter med at rose personalet til skyerne:

'Det er et meget, meget fint sted, det her. De redder mange liv herinde. Men de får for lidt i løn. Tænk på alt det, de skal stå for. De er så suveræne, så det halve kunne være nok,' siger han og holder en pause, for så at sige:

'Skal vi gå ind?' og rækker armen frem og håndfladen opad som en gammeldags gentleman og styrer derefter direkte hen mod indgangen til injektionsrummet ... og er væk. ■

Der er ændret på navne og enkelte personbeskrivelser for at beskytte brugerne af Skyen.

FAKTA om Skyen og Halmtorvet

Mændenes Hjem driver de to stofindtagelsesrum 'Skyen' i Lille Istedgade 2 samt 'Stofindtagelsesrummet på Halmtorvet 9D'. Halmtorvet åbnede den 2. oktober 2012 og Skyen åbnede den 6. august 2013.

- Der er blevet foretaget mere end 250.000 stofindtag i Skyen og på Halmtorvet, siden de åbnede.
- Der er oprettet 3.080 unikke brugere – heraf er 505 kvinder og 2.575 mænd.
- Brugernes gennemsnitsalder er 41 år.
- 67 % af brugerne er fra Danmark - cirka 76 % af disse brugere fortæller, at de bor i en kommune under Region Hovedstaden. Derudover har der været gæstebrugere fra en lang række andre kommuner i Danmark.
- 10 % af brugerne er fra Sverige, 6-7 % er fra Østeuropa.
- Der er mellem 400 og 800 stofindtag hver dag. Der kommer mellem 180-250 unikke brugere i tilbuddene om dagen.
- Der har været 213 overdoser i stofindtagelsesrummene fra den 2. oktober, 2012 til d. 31. august, 2014.
- Metadon og heroin forårsager langt de fleste OD'ere, men der ses også enkelte kokain-OD'ere.
- Ingen er døde i stofindtagelsesrummene.
- Omkring 75 % af alle indtag har med kokain at gøre - enten ren kokain, kokain og heroin eller metadon og kokain. Herefter er heroin det næstmest populære stof med omkring 15 %. Derefter kommer metadon på tredjepladsen og 'andre stoffer' på fjerdepladsen.
- Brugerforeningen anslår, at kanyleaffaldet i gaderne på Vesterbro er formindsket med 75 %, efter at stofindtagelsesrummene er åbnet.

'En rimelig sikkerhed for at overleve'

Birgitte Ellemann Höegh har indhænet følgende kommentar fra Jørgen Kjær, formand for BrugerForeningen

FOTO: HELGA C. THEILGAARD

'Vi har kæmpet for fixerum, siden vi havde opsøgende gadepatrulje tilbage i 1999, hvor vi blev bekendt med, at man havde fixerum i udlandet. Derfor er vi selvfølgelig meget tilfredse med, at de nu også er tilgængelige her i Danmark.

De betyder, at stofbrugere kan være sikre på at overleve. Det kunne de ikke før. Da måtte de gemme sig i trappeopgange, porte eller på byggepladser, og så blev de fundet dér i ensomhed og var døde. Sådan har vi mistet rigtig mange gennem årene. Men siden fixerummene er åbnet, er der, os bekendt, ikke nogen, der er døde i fixerum – og her taler vi om cirka 100 fixerum i Europa, Canada og Australien.

Derudover synes jeg, at udformningen på Mændenes Hjem er rigtig flot og respektfuld. I modsætning til visse andre steder, hvor de nærmest ligner et psykiatrisk hospital fra 80'erne, er de moderne indrettet og er hygiejnisk fornuftige. Det er lyse og venlige omgivelser. Her er funktionelt og sikkert, og personalet har umiddelbart let ved at overskue situationen.

Det kan godt være, at der er nogle, der vil mene, at der ikke er specielt hyggeligt. Men prøv at sætte det op imod en trappeopgang eller en beskidt kælderskakt med vrede naboer, forstyrrende elementer og omgivelser, hvor man mod sit ønske kan risikere at eksponere sig over for børn. I fixerummet får man sikkerhed for rent værktøj, og man kan komme af med det med det samme uden at svine i omgivelserne. Vi kan med BrugerForeningens SprøjtePatrulje konstatere, at den endelige opsamling af værktøj er reduceret med 75 procent, siden fixerummene er dukket op. Det er nok den mængde, vi vil ende på, for det vil nok aldrig blive sådan, at alle fixer indendørs. Nogle har sociale fobier og problemer med vægge og andre mennesker, der presser, og nogle skylder nogle andre noget.

Indtil videre har fixerummene været åbne fra klokken 7.45 til 24.00. Det betyder, at der ikke er nogen hjælp at hente i nattetimerne. Det var en begynderfejl, som bliver rettet op nu. Fra begyndelsen af januar 2015 har Københavns Kommune i forbindelse med 2015-budgettet bevillet døgnåbent.

Jeg ved godt, at nogle mener, at fixerummene blot parkerer stofbrugere i stedet for at hjælpe dem med behandling. Det er vi helt uenige i. Det beror på holdninger hos mennesker, der ikke kender til virkeligheden. Men vi kan hurtigt blive enige om, at det var et nummer bedre at udstyre brugerne med rene stoffer, så de ikke behøvede at købe dem på gadeplan med risiko for giftige stoffer. Vi ved fra Sundhedsstyrelsens rapport fra 2012, at der i 2011 var blandet tre slags fortyndende stoffer i samtlige kokainprøver. De indeholdt cirka 20 procent kokain og resten var fortyndende stoffer med ganske alvorlige bivirkninger – blandt andet levamisol, som er et ormedræbermiddel til klovbærende dyr. Hvis man valgte at lægeordinere stoffer – både heroin og kokain – kunne man sløjfe fixerummene hen ad vejen. De eksisterer jo kun, fordi man skal købe sine stoffer på gaden.

I England har man i 1990'erne set, at man kom gadehandlen til livs i et område, hvor der var fire klinikker, der kørte fantastisk. Dér fik de både heroin og kokain, og kriminaliteten faldt til 1/12. Der var faktisk ikke noget stofsalg, og det betød, at 'jomfruer', altså nybegyndere, ikke kunne købe stoffer. Så man kan faktisk lukke det illegale marked!

Men så længe selvmedicineringen i Danmark skal foregå på den her måde, så synes vi, at fixerummene er et rigtig godt sted med et empatisk personale, der gør deres bedste for at lempe stofbrugernes dagligdag – og det gør de rigtig godt.' ■

'... Jeg er udmærket klar over, at det er et iøjnefaldende paradoks, som mange kan have svært ved at forstå og acceptere ... På den ene side er brugerne af stofindtagelsesrummet i besiddelse af et ulovligt stof ... På den anden side sørger en politimand for ro og orden, og kommunalt ansatte sygeplejersker sørger for, at de kan sprøjte stoffet ind i kroppen. Men lad det så være et paradoks. Lad det være uforståeligt ... Det vigtigste er, at det er en pragmatisk måde at hjælpe stofmisbrugerne til at få et nemmere og lidt bedre liv. Og som det allervigtigste: Stofindtagelsesrummet har siden efteråret 2012 reddet flere narkomaner fra at dø, fordi modgiften har været lige ved hånden, og fordi der har været professionelle folk til at gribe ind.'

FOTO: HELGA C. THEILGAARD

'Jeg kan ikke se, hvordan vi ellers skulle løse det...'

Rud Ellegaard har været gadebetjent på Vesterbro i mere end 30 år. En del af hans arbejde er at holde opsyn med fixerummene, som han anser som det bedste tiltag i al den tid, han har været vidne til gadens socialt udsatte.

AF BIRGITTE ELLEMANN HÖEGH

Citatet ovenfor stammer fra politiassistent Rud Ellegaard, der i Preben Lunds bog 'Landbetjenten på stenbroen' fortæller om sine mere end 30 år som gadebetjent på Vesterbro, hvor han har færdedes blandt prostituerede, stofmisbrugere, narkopushere, psykisk syge, alfonser og plattenslagere, og hvor han senest har været vidne til og arbejdet sammen med personalet på de to stofindtagelsesrum på Vesterbro, Skyen og Stofindtagelsesrummet på Halmtorvet 9D. Det er på mange måder blevet til en unik bog, da det hører til sjældenhederne, at man har en politimand i tale,

der fortæller så åbenhjertigt om sine overvejelser og refleksioner over sit arbejde samt om det klientel, han har lært så indgående godt at kende igennem årene. STOF har sat Rud Ellegaard stævne ved hans skrivebord på lokalpolitiets afdeling i Puggaardsgade i Indre By i København.

Men hvad fik Rud Ellegaard til at vælge at tage bladet fra munden? I reglen svarer politiet kun på spørgsmål vedrørende deres arbejde, når en journalist dukker op.

'Jeg synes ikke, der er særlig meget fokus på den her gruppe mennesker, og da Preben Lund fik prikket

hul på mig, væltede historierne op. Men jeg sagde også ja, fordi jeg gerne ville fortælle, at politiets arbejde ikke kun handler om at fare rundt med blå blink på taget. Det meste af det, vi foretager os, er relateret til social nød,' siger Rud Ellegård.

Hvordan reagerede dine kollegaer på din åbenhed i forhold til politiets rolle på Vesterbro?

'Jeg har kun fået positive tilbagemeldinger fra dem, der har valgt at sige noget,' siger Rud Ellegaard og griner lidt. Han serverer kolbekaffe og har lige taget fem billeder ned fra sin opslagstavle af nogle efterlyste vesterbroborgere, hvis skæbne journalisten ikke skal have indsigt i.

'I virkeligheden var jeg spændt på at høre, hvad de sagde, for jeg arbejder lidt i en niche i forhold til, hvad de andre går og laver. Mange af mine kollegaer synes, det er sjovere at fange en forbryder og sætte vedkommende i fængsel. Jeg synes, det er vigtigere at gå nede på gaden blandt de udsatte borgere og forhindre, at tingene sker. Og så plejer jeg at sige, at jeg også er de udsattes betjent. De lever i et meget, meget råt miljø, hvor den stærke hele tiden ruller den svage, og de får ikke hjælp fra politiet, for de kommer ikke og beder om den. Så det gælder om at være der og opbygge en troværdighed blandt dem, så de ser politiet fra en anden side og finder ud af, at vi er til at snakke med.'

Rud Ellegaard er i dag ansat som 'Din Betjent', en funktion, hvor lokalbetjenten skal bringe borgere og politi tættere på hinanden og styrke trygheden lokalt. Folk i lokalområdet skal gerne have tillid til betjenten og kunne kontakte vedkommende, hvis de har en sag, de mener, politiet skal forholde sig til. Mange har hans mobiltelefonnummer, det gælder også medarbejderne i stofindtagelsesrummene. Din Betjent-ordningen er nemlig en del af et nyt samarbejde kaldet 'Brobygning', hvor politiet, somatikken, gadepsykiatrien og stofindtagelsesrummet trækker på samme hammel. En del af den nye ordning betyder også, at man er begyndt at opfatte stofmisbrugerne som ofre, der skal hjælpes, frem for kriminelle, der for alt i verden skal anholdes, når de har stof i lommen.

'Jeg har faktisk fået lov af mine chefer til at arbejde sådan her i mange år, fordi de synes, det gav god mening, så jeg er bare glad for, at der nu er kommet et koncept, jeg kan hæfte min funktion op på.'

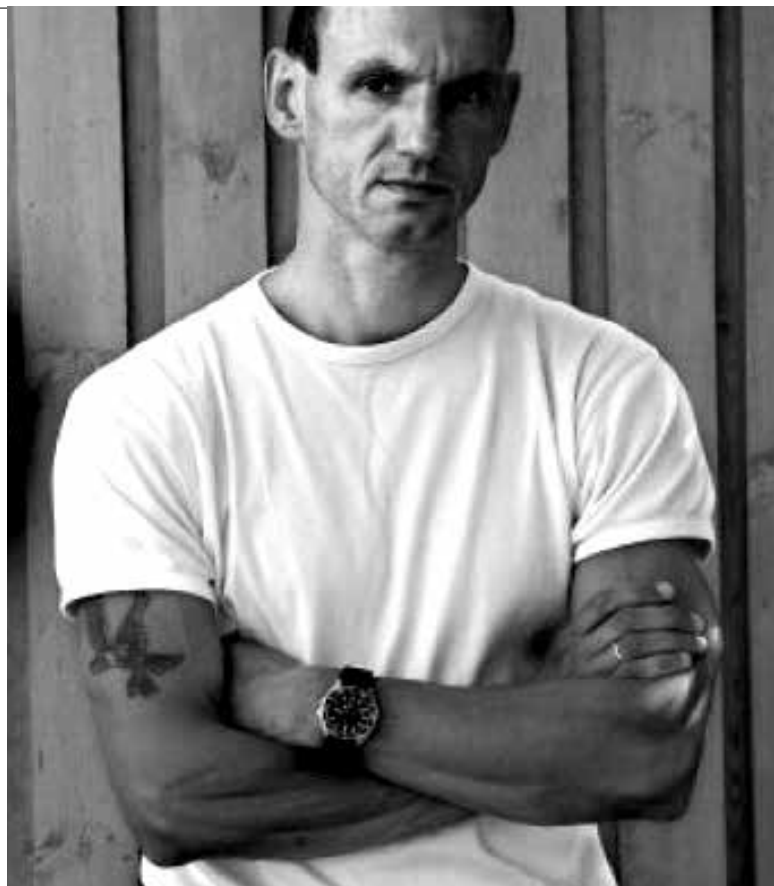

FOTO: ERIK REFNER

For tidligere har Rud Ellegaard stået ret alene med sit syn på de udsatte på Vesterbro. Da blev han og de andre betjente mestendels bedt om at rulle narkomanerne for stoffer. Men med tiden begyndte Rud Ellegaard at indse værdien i at bygge bro til de samme mennesker, han år tilbage anholdt med små mængder stof i lommen.

'Jeg har også haft fordomme over for de her mennesker. Men når jeg står og snakker med en mand, der siger: '... ja, det er lidt pinligt det her, men jeg kan ikke holde hverdagen ud,' og så fortæller, at han er blevet misbrugt af sin far, falder tiøren på plads. Så er han jo ikke en forbryder længere, så må han være et offer. Og sådan har de alle sammen en historie, der fortæller, hvorfor de er her. Og nu har vi så fået den her lovgivning om, at kommunen må etablere fixerum, og det tvinger politiet til at tænke på en anden måde. Nu skal vi ikke jage den her gruppe rundt om det næste hushjørne, men tage dem i hånden og støtte dem i at komme ind og tage deres stoffer i et fixerum, hvor der er en sygeplejerske. Så det er en 180 graders vending!'

– politiassistent Rud Ellegaard fortæller om tre årtier blandt udsatte på det københavnske Vesterbro.

Bogen er skrevet af journalist Preben Lund. Den er på 200 sider, udkom i februar 2014 på forlaget Mellemsgaard og koster 220 kr.

Hvorfor synes du ikke, at det hjalp at jage dem og tømme deres lommer?

’Hvis man siger til dem, at de ikke må sidde her og fixe, men må gå et andet sted hen, vil de vel sige: ’Men, hvor skal jeg så gå hen, hr. betjent?’ Pas! ... Da vi jagede dem rundt, skyndte de sig at tage stoffet for at få det brugt, inden politiet kom og tog det fra dem. Det gav dem rigtig meget stress på. Og så tog de det i en baggård eller opgang, hvor der er andre mennesker og børn!’

Det gadebillede, Rud Ellegaard i sin egenskab af betjent møder i dag foran fixerummene, kan i beboernes og de forbipasserendes optik godt virke utrygt, fordi der selvsagt er et rend af kaotiske mennesker, der kommer abstinente til stedet og forlader det stofpåvirkede.

’Men hvis borgerne ser en betjent i nærheden, der stiller sig op og snakker med misbrugerne, tager det noget af frustrationen væk fra borgerne. For så har vi nok styr på det. Omkring fixerummene skal det være sværest muligt at handle. Der kunne jo komme en politisk stemning om at lukke dem igen, hvis vi ikke kan opretholde en nogenlunde form for ro og orden. Men der bliver altså handlet, byttet, skyldt og lånt, og så er der nogle, der får en flad engang imellem. Vi finder ikke altid ud af årsagen andet end, at det er stofrelateret. Nogen skylder nogen noget, eller nogen har købt dårligt stof af nogen. Det er næsten det værste. For den vrede, det udløser, forplanter sig i fixerummet og helt ud på gaden.’

I bogen fortæller du, at du anser stofindtagelsesrummene som det bedste, der er sket på Vesterbro gennem de 30 år, du har været betjent her – hvorfor?

’Nu kan de fixe over for en sygeplejerske, og falder de ned af stolen, bliver de hjulpet med kompetent sygepleje, så de undgår at dø. OD’erne (overdoserne, red.) kommer mange gange i stimer, nogle har købt af det samme, og så kan der for eksempel være blandet ketamin i. Sker det ude på gaden eller hjemme, er de afhængige af, at der når at komme nogen og finde dem, ellers dør de. Efter at fixerummene er åbnet, har jeg kun fundet én stofmisbruger med en OD’er på gaden. Det var i skolegården ovre ved Rysensteen

Gymnasium, og det var en norsk turist, der ikke vidste, at der fandtes fixerum.’

Skeptikere mener, at fixerummene må være rundet af et samfund, der lukker øjnene for de fysiske og psykiske skader, misbrugerne tildrager sig, og at man indirekte anerkender, at der er mennesker, der lever som misbrugere, frem til de dør af det. Hvad tænker du?

’Ja, der var også en politiker fra Venstre, der sagde, at man bare parkerede de her mennesker i fixerummet. Hun ville så åbenbart hellere parkere dem ude på gaden. Men der sker rigtig mange ting inde i de fixerum i form af brobygning i forhold til psykiatrien, somatikken og behandlingen. Og her er fixerummene omdrejningspunktet, for det er jo her, brugerne kommer, og her personalet over tid kan bygge en god relation op. Og lige pludselig er der én, der kommer af sted til behandling. Det hjælper jo også politiet, for jo flere vi kan få på rette vej, jo mindre uro er der på gaden,’ siger han med et smil.

Og så er der Rud Ellegaards egen rolle. I bogen beskriver han, hvordan han hele tiden må bevæge sig på en knivsæg i forhold til brugerne af fixerummene. På den ene side taler han med dem og viser dem tillid for at skabe en tryk stemning, der ikke kører op. På den anden side ved han også godt, at hvis han taler lidt for længe med nogle af brugerne, bliver han nødt til at trække sig ...

’Ja, jeg skal være bevidst om, at der er nogle, der kan have paranoia på grund af deres stoffer. De forestiller sig, at de andre snakker om dem, og hvis de så senere bliver taget af politiet, mener de, at det nok var ham, der talte med politiet, der har skylden, og så får han simpelthen tæsk.’

Men er der en sammenhæng. Tipper du resten af dit team?

’Selvfølgelig snakker vi sammen. Én af mine roller er jo også at gå og finde ud af, hvad det er, der foregår. Men det er ikke de små pushere, vi er efter. Det er lykkeridderne, der kommer ind udefra og nasser på miljøet og tjener en masse penge ved åbenlyst salg af stoffer og indkrævning af penge. Det er dem, vi vil have skovlen under, for det andet fungerer faktisk. Kender man dem, man køber af, rigtig godt, så ved

man også, hvad det stof, man får, er for noget.'

Så mener du, at du er troværdig i forhold til brugerne?

'Ja, for jeg skilter jo åbenlyst med, hvem jeg er. Jeg er politimand og har nogle opgaver, men jeg går ikke i små sko. Det kan man ikke. Der skal være plads til alle og højt til loftet. Og det ved de godt, jeg har.'

Ud over den brobyggende relation er politiets tilstedeværelse også vigtigt for fixerummenes eksistens, alene fordi der ellers vil dukke forhærdede narkopushere op og tage penge for, at de svage kan få lov til at komme ind og tage deres stof i de trygge rammer.

'I Fixerummet på Halmtorvet går man ind gennem en port, hvor der godt kan stå nogle vagtmænd, der siger, at man skylder penge, og hvis man skal ind til sygeplejersken, så skal de have de penge nu. De forsvinder faktisk, når vi kommer.'

Så fixerummene har mestendels sin egen rytme, hvor man kommer abstinent til døren, er i rummene i 35 til 45 minutter og så nærmest kun lige er ude af døren for at være tilbage igen. Hvis brugerne tager kokain, ville de gerne sidde derinde hele dage, indtil posen er tom. Suset varer kun 20 minutter, så de indtager hele tiden stoffet.

Men hvad er de ude og foretage sig i mellemrummet mellem det ene og andet indtag? Hvordan kan de nå at få fat i stoffet med så kort varsel?

'Der er et mørketal, vi ikke kan gøre rede for. Hvis man tager alt det narko, der bliver omsat på Vesterbro og gør det op i penge og sammenligner med, hvad der så bliver stjålet for i området af tyveri fra biler, kontorer og lommer, kan de ikke nå at skrabe så mange penge sammen. Så der foregår en masse, vi ikke får noget at vide om. Rigtig meget bliver ikke anmeldt, og det kan for eksempel være en lille virksomhed i Kødbyen, der ikke har råd til en forsikring.'

Men hvordan får en gangbesværet kvinde, der ikke længere kan fixe på sig selv eller sælge sig selv i gaden, penge til fire gange stof om dagen? Det kan hun jo ikke formå på kontanthjælp, og hun er heller ikke i stand til at foretage sig noget kriminelt?

'Ja, det er et godt spørgsmål.'

Rud Ellegaard tænker sig længe om ...

'Det er også mærkeligt. Men hvis man er én af de piger, der er kommet til at sidde i kørestol, så er man i virkeligheden et meget nemt offer. Så vil man have 'noget meget, meget billigt eller bizart', er de kvinder nødt til at gå med til nogle skrækelige ting for at få 200 kroner. Jeg tror desværre, at der er nogle, der bevidst udnytter dem, fordi pigerne ikke har andet valg. Dem møder vi jo nogle gange ude i kringelkrogene.'

Hvad er det vigtigste, du har lært af de socialt udsatte omkring fixerummet?

'At vi er nødt til at anerkende hinanden. Der er sociale problemer, og det kan vi ikke løse ved at spærre folk inde. Vi er nødt til at løse det med dialog og så gøre det så sikkert og trygt, så vi alle sammen kan være her – også stofmisbrugerne.'

Hvordan er det at overvåge og sikkerhedsdække et stofindtag af ulovlige stoffer, som brugerne muligvis har begået kriminalitet for at skaffe?

'Jeg har ikke nogen konflikt inde i mig selv over, at det her er forkert. Men jeg vil ikke gå så langt som til at sige, at der skal være fri narko, for jeg synes stadig, vi har en forpligtelse til at gøre det svært for andre – især for unge – at indtage stoffer. Der er en konflikt i, at de er nødt til at skaffe sig stoffet illegalt, men jeg kan ikke se, hvordan vi ellers skulle løse det.'

I dine mange år på gaden må du ind imellem have mødt misbrugere, der trods den ufattelige hårde tilværelse, de hver dag lever i, overlever. Hvad er dit bud på, at det kan lade sig gøre?

'Jeg tror simpelthen, der er nogle, der har stærkere gener end andre – for deres liv ville have taget livet af de fleste. Men hvis man ikke dør af en overdosis inden eller af andre følgesygdomme, så holder man sjældent længere end 50 år. Der går ikke ret mange misbrugere rundt på Vesterbro, som er fyldt 50 år!' ■